

30.10.2003. likums "Biedrību un nodibinājumu likums" ("LV", 161 (2926), 14.11.2003.) [spēkā ar 01.04.2004.] ar grozījumiem:

- 23.09.2004. likums ("LV", 159 (3107), 07.10.2004.)
- 02.11.2006. likums ("LV", 180 (3548), 09.11.2006.)

Redakcijas: [01.04.2004] [21.10.2004] [23.11.2006]

Likuma redakcija uz 23.11.2006.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts prezidents izsludina šādu likumu:

Biedrību un nodibinājumu likums

A sadaļa Vispārīgie noteikumi

I nodaļa Pamatnoteikumi

1.pants. Likuma mērķis

- (1) Šā likuma mērķis ir veicināt biedrību un nodibinājumu darbību un to ilgtermiņa attīstību, kā arī sekmēt demokrātiskas un pilsoniskas sabiedrības nostiprināšanu.
- (2) Šis likums regulē biedrību un nodibinājumu darbības pamatprincipus, organizatorisko struktūru, likvidāciju un reorganizāciju.

2.pants. Biedrības un nodibinājuma jēdziens

- (1) Biedrība ir brīvprātīga personu apvienība, kas nodibināta, lai sasniegtu statūtos noteikto mērķi, kam nav peļņas gūšanas rakstura.
- (2) Nodibinājums, arī fonds, ir mantas kopums, kurš nodalīts dibinātāja noteiktā mērķa sasniegšanai, kam nav peļņas gūšanas rakstura.

3.pants. Biedrības un nodibinājuma tiesiskais statuss

Biedrība un nodibinājums iegūst juridiskās personas statusu ar brīdi, kad tie ierakstīti biedrību un nodibinājumu reģistrā.

4.pants. Biedrības un nodibinājuma atbildības norobežošana

- (1) Biedrība un nodibinājums par savām saistībām atbild ar visu savu mantu.
- (2) Biedrība neatbild par biedra saistībām. Biedrs neatbild par biedrības saistībām.
- (3) Nodibinājums neatbild par dibinātāja saistībām. Dibinātājs neatbild par nodibinājuma saistībām.

5.pants. Biedrības un nodibinājuma juridiskā adrese

- (1) Biedrības un nodibinājuma juridiskā adrese ir adrese, kura ierakstīta biedrību un nodibinājumu reģistrā. Biedrību un nodibinājumu reģistra iestādei piesakāma juridiskās adreses maiņa.
- (2) Ja biedrībai vai nodibinājumam tiek nosūtītas ziņas, dokumenti vai cita korespondence uz biedrību un nodibinājumu reģistrā ierakstīto juridisko adresi, uzskatāms, ka biedrība vai nodibinājums šos dokumentus, ziņas vai citu korespondenci ir saņēmis septītajā dienā, ja nosūtītājs pierādījis, ka šāda nosūtīšana ir veikta.

6.pants. Biedrības un nodibinājuma nosaukums

- (1) Biedrības un nodibinājuma nosaukums nedrīkst būt pretrunā ar normatīvajiem aktiem un labiem tikumiem, tas ir, tajā nedrīkst ietvert militāra formējuma nosaukumu vai tādas organizācijas vai grupas nosaukumu, kura atzīta par noziedzīgu vai antikonstitucionālu, tas nedrīkst radīt pozitīvu attieksmi pret vardarbību u.tml.
- (2) Nodibinājuma nosaukumā jāietver vārds “nodibinājums” vai “fonds”.
- (3) Nosaukumam skaidri un noteikti jāatšķiras no citiem biedrību un nodibinājumu reģistrā jau reģistrētiem vai reģistrācijai pieteiktiem biedrību vai nodibinājumu nosaukumiem.
- (4) Biedrību un nodibinājumu nosaukumā lietojami vienīgi latviešu vai latīņu alfabēta burti.
- (5) Nosaukumā nedrīkst ietvert maldinošas ziņas par biedrības vai nodibinājuma darbības mērķi, darbības veidu un tiesisko formu.
- (6) Biedrību un nodibinājumu nosaukums nedrīkst sakrist ar valsts vai pašvaldību institūciju (iestāžu) nosaukumiem, kā arī ietvert maldinošas ziņas par to, ka biedrība vai nodibinājums ir apveltīts ar publisku varu.
- (7) Biedrība vai nodibinājums, kura tiesības ir aizskartas, prettiesīgi izmantojot tā nosaukumu, var no aizskārēja prasīt, lai tas izbeidz izmantot nosaukumu, kā arī lai atlīdzina biedrībai vai nodibinājumam ar tā nosaukuma prettiesīgu izmantošanu nodarītos zaudējumus.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.09.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.10.2004.)

7.pants. Biedrības un nodibinājuma tiesības veikt saimniecisko darbību

- (1) Biedrībai un nodibinājumam ir tiesības papilddarbības veidā veikt saimniecisko darbību, kas saistīta ar sava īpašuma uzturēšanu vai izmantošanu, kā arī veikt citu saimniecisko darbību, lai sasniegtu biedrības un nodibinājuma mērķus.
- (2) Biedrības un nodibinājuma ienākumus drīkst izmantot vienīgi statūtos noteiktā mērķa sasniegšanai. Peļņu, kas gūta no biedrības un nodibinājuma veiktās saimnieciskās darbības, nedrīkst sadalīt starp biedrības biedriem vai nodibinājuma dibinātājiem.

8.pants. Brīvprātīgais darbs

(1) Biedrībām un nodibinājumiem ir tiesības nodarbināt personas brīvprātīgā darbā. Par brīvprātīgo darbu uzskatāms bezatlīdzības darbs vai pakalpojumu sniegšana, ko veic fiziskā persona, nestājoties ar biedrību vai nodibinājumu darba tiesiskajās attiecībās, un kas ir vērsts uz biedrības vai nodibinājuma statūtos noteiktā mērķa sasniegšanu.

(2) Pēc personas pieprasījuma par brīvprātīgā darba veikšanu noslēdzams rakstveida līgums, norādot veicamo darbu un tā izpildes termiņu.

(3) Persona, kura veic brīvprātīgo darbu, var prasīt tādu izdevumu segšanu, kas radušies brīvprātīgā darba izpildes gaitā, ja tas noteikts biedrības vai nodibinājuma statūtos vai valdes lēmumos.

(4) Par kaitējumu, kas radies personai, pildot brīvprātīgo darbu, biedrība un nodibinājums atbild, ja šādu pienākumu tas uzņēmis vai arī kaitējums nodarīts biedrības vai nodibinājuma vainas dēļ.

9.pants. Atlīdzība par darbību biedrībā vai nodibinājumā

Ja persona saņem atlīdzību (atalgojumu) par darbību biedrībā vai nodibinājumā, šī atlīdzība (atalgojums) nosakāma atbilstoši attiecīgās personas pienākumu apjomam un biedrības vai nodibinājuma finansiālajam stāvoklim.

10.pants. Publiskā darbība

(1) Biedrībai un nodibinājumam, lai sasniegtu statūtos noteikto mērķi, ir tiesības veikt darbību, kas nav pretrunā ar likumu, it īpaši brīvi izplatīt informāciju par savu darbību, izveidot savus preses izdevumus un citus masu informācijas līdzekļus, organizēt sapulces, gājienus un piketus, kā arī veikt citu publisko darbību.

(2) Jautājumos, kas saistīti ar attiecīgās biedrības vai nodibinājuma darbības mērķi, biedrība un nodibinājums var vērsties valsts un pašvaldību institūcijās, kā arī tiesā un aizstāvēt savu biedru tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses.

(3) Biedrībām un nodibinājumiem, kuru statūtos noteiktie mērķi vērsti uz cilvēktiesību vai indivīda tiesību aizsardzību, ir tiesības ar aizskartās fiziskās personas piekrišanu vērsties iestādēs vai tiesā un aizstāvēt šīs personas tiesības vai likumiskās intereses lietās, kas saistītas ar atšķirīgas attieksmes aizlieguma pārkāpumu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 02.11.2006. likumu, kas stājas spēkā 23.11.2006.)

11.pants. Aizliegums veidot bruņotas vai militarizētas vienības

Biedrībai un nodibinājumam ir aizliegts apbruņot savus biedrus vai citas personas, organizēt tiem militāras mācības un veidot militarizētas vienības.

12.pants. Likumi, kas regulē citu bezpeļņas personu apvienību un nodibinājumu darbību

Politisko partiju, reliģisko organizāciju, arodbiedrību, profesionālo organizāciju un to apvienību darbību, kuras ir publisko tiesību autonomi subjekti, kā arī publisko nodibinājumu (fondu) darbību regulē citi likumi.

II nodaļa Biedrību un nodibinājumu reģistrs

13.pants. Biedrību un nodibinājumu reģistra vešana

(1) Biedrību un nodibinājumu reģistrā (turpmāk arī — reģistrs) ieraksta ziņas par biedrībām un nodibinājumiem.

(2) Reģistru ved ar likumu tam pilnvarota valsts iestāde (turpmāk arī — reģistra iestāde).

14.pants. Reģistra atklātums

(1) Ikvienam ir tiesības iepazīties ar reģistra ierakstiem un reģistra iestādei iesniegtajiem dokumentiem.

(2) Ikvienam pēc attiecīga rakstveida pieprasījuma iesniegšanas un valsts nodevas samaksas ir tiesības saņemt izziņu no reģistra ierakstiem, kā arī reģistra lietā esoša dokumenta izrakstu vai kopiju. Pēc saņēmēja pieprasījuma izraksta vai kopijas pareizība apliecināma ar reģistra iestādes amatpersonas parakstu un zīmogu, norādot tās izsniegšanas datumu. Ziņas par valdes locekļu, likvidatora un administratora personas kodu reģistrs sniedz tikai tad, ja persona pierāda savu interešu pamatotību.

(3) Pēc saņēmēja pieprasījuma reģistra iestādes amatpersona izsniedz izziņu par to, ka noteikts reģistra ieraksts nav grozīts, vai arī par to, ka reģistrā nav izdarīts noteikts ieraksts.

15.pants. Reģistrā ierakstāmās ziņas

Reģistrā ieraksta šādas ziņas:

- 1) biedrības vai nodibinājuma nosaukumu;
- 2) biedrības vai nodibinājuma juridisko adresi;
- 3) biedrības vai nodibinājuma mērķi;
- 4) datumu, kad pieņemts lēmums par dibināšanu un parakstīti statūti;
- 5) valdes locekļu vārdu, uzvārdu, personas kodu, norādot, vai viņiem ir tiesības pārstāvēt biedrību vai nodibinājumu atsevišķi vai kopīgi;
- 6) biedrības vai nodibinājuma darbības termiņu, ja biedrība vai nodibinājums dibināts uz laiku;
- 7) ziņas par biedrības vai nodibinājuma publiskās darbības vai citas darbības aizliegumu, darbības izbeigšanu, turpināšanu, biedrības vai nodibinājuma maksātnespēju, likvidāciju un reorganizāciju;
- 8) ziņas par likvidatora iecelšanu, norādot viņa vārdu, uzvārdu un personas kodu;
- 9) ziņas par administratora iecelšanu maksātnespējas lietā, norādot administratora vārdu, uzvārdu un personas kodu;
- 10) ieraksta izdarīšanas datumu;
- 11) citas ziņas, ja to tieši paredz likums.

16.pants. Reģistra iestādei iesniedzamie dokumenti un to glabāšana

(1) Reģistra iestādei iesniedzami dokumenti, kas pamato ieraksta izdarīšanu reģistrā (15.pants) un to grozījumus, kā arī citi likumā noteiktie dokumenti (52.panta trešā daļa, 95.panta ceturtā daļa un 102.pants). Reģistra iestādei iesniedz attiecīgā dokumenta oriģinālu vai tā attiecīgi apliecinātu kopiju. Arvalstīs izdotus publiskus dokumentus legalizē starptautiskajos līgumos noteiktajā kārtībā, un tiem pievieno notariāli apliecinātu tulkojumu latviešu valodā.

- (2) Pēc reģistra iestādes pieprasījuma biedrība rakstveidā sniedz ziņas par tās biedru skaitu.
- (3) Reģistra iestādei iesniegtie dokumenti glabājas attiecīgās biedrības vai nodibinājuma reģistrācijas lietā, ja uz to pamata ir izdarīts ieraksts reģistrā.

17.pants. Ieraksta izdarīšana reģistrā

(1) Ieraksts reģistrā tiek izdarīts uz pieteikuma vai tiesas nolēmuma pamata. Pieteikumu veidlapas apstiprina Ministru kabinets.

(2) Pieteikumu par biedrības ierakstīšanu reģistrā paraksta visi dibinātāji vai vismaz divas dibināšanas sapulcē pilnvarotas personas, par nodibinājuma (fonda) ierakstīšanu — visi dibinātāji, bet attiecībā uz testamentāro nodibinājumu — testamenta izpildītājs, mantinieks vai aizgādnis.

(3) Lēmumu par ieraksta izdarīšanu reģistrā, atteikumu izdarīt ierakstu vai ieraksta izdarīšanas atlikšanu reģistra iestādes amatpersona pieņem septiņu dienu laikā no pieteikuma saņemšanas dienas. Tādā pašā termiņā reģistra iestādes amatpersona pieņem lēmumu par ieraksta izdarīšanu reģistrā uz tiesas nolēmuma pamata.

(4) Lēmumu par ieraksta izdarīšanas atlikšanu reģistra iestādes amatpersona pieņem, ja:

- 1) izstrādājot statūtus vai izvēloties nosaukumu, nav ievērotas šā likuma un citu likumu prasības;
- 2) nav iesniegti visi likumā noteiktie dokumenti.

(5) Lēmumu par atteikumu izdarīt ierakstu reģistra iestādes amatpersona pieņem, ja:

- 1) statūtos noteiktais mērķis ir pretrunā ar Satversmi, likumiem vai Latvijai saistošiem starptautiskajiem līgumiem;
- 2) pārkāpta šajā likumā noteiktā biedrības vai nodibinājuma dibināšanas kārtība;
- 3) pēc tam, kad pieņemts lēmums par ieraksta izdarīšanas atlikšanu, noteiktajā termiņā (šā panta sestā daļā) nav novērsti trūkumi biedrības vai nodibinājuma statūtos vai nosaukumā.

(6) Lēmumam par atteikumu izdarīt ierakstu reģistrā vai ieraksta izdarīšanas atlikšanu jābūt motivētam. Lēmumā par ieraksta izdarīšanas atlikšanu norāda termiņu trūkumu novēršanai.

(7) Reģistra iestādes amatpersona šā panta trešajā daļā minēto lēmumu nosūta pieteikuma iesniedzējam triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

(8) Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības apstrīdēt un pārsūdzēt reģistra iestādes amatpersonas lēmumu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

(9) Ieraksts reģistrā izdarāms tajā pašā dienā, kad pieņemts lēmums par ieraksta izdarīšanu.

18.pants. Reģistrācijas apliecība

(1) Pēc biedrības vai nodibinājuma ierakstīšanas reģistrā tam izsniedz reģistrācijas apliecību, ko paraksta un ar zīmogu apliecina reģistra iestādes amatpersona.

(2) Reģistrācijas apliecībā norāda biedrības vai nodibinājuma:

- 1) nosaukumu;

- 2) reģistrācijas numuru;
- 3) reģistrācijas vietu;
- 4) reģistrācijas datumu.

19.pants. Biedrības vai nodibinājuma izslēgšana no reģistra

Biedrību vai nodibinājumu izslēdz no reģistra, pamatojoties uz:

- 1) biedrības vai nodibinājuma likvidatora pieteikumu;
- 2) maksātnespējīgās biedrības vai nodibinājuma administratora pieteikumu;
- 3) biedrības vai nodibinājuma pieteikumu reorganizācijas ieraksta izdarīšanai;
- 4) tiesas nolēmumu.

20.pants. Valsts nodeva

(1) Par ieraksta izdarīšanu reģistrā maksājama valsts nodeva, kuras apmēru nosaka Ministru kabinets.

(2) Par reģistra izraksta un reģistra lietā esoša dokumenta izraksta vai kopijas, kā arī par izziņas izsniegšanu maksājama valsts nodeva normatīvajos aktos noteiktajā apmērā.

(3) Valsts nodeva par ieraksta izdarīšanu reģistrā, par izraksta vai kopijas, kā arī par izziņas izsniegšanu nedrīkst pārsniegt administratīvos izdevumus, kas saistīti ar lēmuma pieņemšanu par reģistrāciju un attiecīgā ieraksta izdarīšanu, kā arī ar dokumentu vai informācijas meklēšanu, apstrādi un pavairošanu.

21.pants. Ziņu iesniegšanas termiņš

Ziņas, uz kuru pamata izdarāmi jauni ieraksti reģistrā, kā arī likumā noteiktie dokumenti iesniedzami reģistra iestādei 14 dienu laikā no attiecīgā lēmuma pieņemšanas dienas, ja šajā likumā nav noteikts citādi.

22.pants. Atbildība par nepatiesu ziņu sniegšanu reģistra iestādei

Par nepatiesu ziņu sniegšanu reģistra iestādei attiecīgās personas saucas pie likumā paredzētās atbildības.

B sadaļa Biedrības

III nodaļa Biedrības dibināšana

23.pants. Dibinātāji

(1) Par biedrības dibinātājiem var būt fiziskās un juridiskās personas, kā arī tiesībspējīgas personālsabiedrības.

(2) Dibinātāju skaits nedrīkst būt mazāks par diviem.

24.pants. Lēmums par biedrības dibināšanu

(1) Lai nodibinātu biedrību, dibinātāji pieņem lēmumu par biedrības dibināšanu.

(2) Lēmumā par biedrības dibināšanu norāda:

1) biedrības nosaukumu;

2) biedrības mērķi;

3) dibinātāju vārdu, uzvārdu un personas kodu, bet juridiskajai personai un personālsabiedrībai — nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

4) dibinātāju tiesības un pienākumus, ja dibinātāji par tādiem ir vienojušies;

5) pilnvarojumu (ja tāds ir dots) atsevišķiem dibinātājiem parakstīt statūtus un pieteikumu reģistra iestādei;

6) citas ziņas, kuras dibinātāji uzskata par nepieciešamām.

(3) Pēc tam, kad ir pieņemts lēmums par biedrības dibināšanu, dibinātāji apstiprina biedrības statūtus, ievēlē biedrības izpildinstitūciju (turpmāk — valde), kura var būt koleģiāla vai vienpersoniska, un citas institūcijas, ja tādas paredzētas statūtos.

(4) Lēmumu par biedrības dibināšanu sagatavo rakstveidā, un to paraksta visi biedrības dibinātāji. Dibinātāja vārdā lēmumu var parakstīt viņa pilnvarota persona, kas piedalījies lēmuma pieņemšanā. Rakstveida pilnvara pievienojama lēmumam.

25.pants. Biedrības statūti

(1) Biedrības statūtus sagatavo rakstveidā.

(2) Statūtos norāda:

1) biedrības nosaukumu;

2) biedrības mērķi;

3) biedrības darbības termiņu (ja biedrība tiek dibināta uz noteiktu laiku);

4) biedru iestāšanās un izstāšanās priekšnoteikumus;

5) biedru tiesības un pienākumus;

6) kārtību, kādā var noteikt biedrības teritoriālo un citu struktūrvienību (ja tādas tiek dibinātas) tiesības un pienākumus;

7) biedru sapulces sasaukšanas un lēmumu pieņemšanas kārtību;

8) izpildinstitūcijas nosaukumu, tās skaitlisko sastāvu, nosakot izpildinstitūcijas locekļu tiesības pārstāvēt biedrību atsevišķi vai kopīgi;

9) saimnieciskās un finansiālās darbības revīzijas institūcijas uzbūvi, ievēlēšanas kārtību, kompetenci, lēmumu pieņemšanas kārtību un pilnvaru termiņus vai zvērīnāta revidenta iecelšanas

kārtību un pilnvaru termiņus.

(3) Statūtos var paredzēt citus noteikumus, kas nav pretrunā ar likumu. Ja statūti ir pretrunā ar likumu, piemērojami likuma noteikumi.

(4) Statūtus paraksta visi dibinātāji vai vismaz divi viņu pilnvaroti pārstāvji, un statūtos norāda to apstiprināšanas datumu.

26.pants. Pieteikums par biedrības ierakstīšanu reģistrā

(1) Dibinātāji iesniedz reģistra iestādei pieteikumu par biedrības ierakstīšanu reģistrā. Pieteikumā norāda šā likuma 15.panta 1.–6. punktā minētās ziņas.

(2) Pieteikumam pievieno:

1) lēmumu par biedrības dibināšanu;

2) statūtus;

3) valdes locekļu sarakstu.

(3) Pieteikumu paraksta visi dibinātāji vai vismaz divi viņu pilnvaroti pārstāvji.

27.pants. Atbildība par saistībām, kuras radušās pirms biedrības ierakstīšanas reģistrā

(1) Dibinātājs, kurš dibināmās biedrības vārdā rīkojies pirms biedrības ierakstīšanas reģistrā, atbild par saistībām, kas izriet no šīs rīcības. Ja dibināmās biedrības vārdā rīkojušies vairāki dibinātāji, viņi atbild solidāri.

(2) Šā panta pirmajā daļā minētās saistības pāriet biedrībai ar brīdi, kad tā ierakstīta reģistrā, ja dibinātājam bija tiesības rīkoties dibināmās biedrības vārdā.

(3) Ja dibinātājam nav bijis tiesību rīkoties biedrības vārdā, saistības, kas izriet no šādas rīcības, pāriet biedrībai, ja biedru sapulce noteikti apstiprina šīs saistības.

IV nodaļa Biedri

28.pants. Minimālais biedru skaits

(1) Biedrība sastāv vismaz no diviem biedriem, ja statūti nenosaka lielāku biedru skaitu. Pēc biedrības ierakstīšanas reģistrā biedrības dibinātāji iegūst biedrības biedra statusu.

(2) Ikviens biedrība ved savu biedru reģistru, kurā norādīts katra biedra vārds, uzvārds, personas kods un dzīvesvietas adrese (juridiskās personas nosaukums un adrese). Informācija par biedrības biedriem ir pieejama tikai attiecīgās biedrības biedriem, kā arī kontrolējošām un tiesībaizsardzības institūcijām.

29.pants. Biedra dalība biedrībā

(1) Valde pieņem lēmumu par biedra uzņemšanu biedrībā, ja vien statūti nenosaka citādi.

(2) Ja valde vai cita institūcija (izņemot biedru sapulci), kuras kompetencē ir biedru uzņemšana, pieņem lēmumu par atteikumu uzņemt biedru, personai, kura vēlas kļūt par biedru, ir tiesības prasīt jautājuma izskatīšanu statūtos noteiktajā kārtībā.

- (3) Saistības biedriem nosakāmas tikai saskaņā ar statūtos paredzēto kārtību.
- (4) Biedra dalība biedrībā nav nododama trešajām personām vai mantojama, ja vien likums nenosaka citādi. Biedra dalība izbeidzas līdz ar izstāšanos vai izslēgšanu no biedrības, kā arī biedra — fiziskās personas nāvi vai biedra — juridiskās personas izbeigšanos.
- (5) Biedra — juridiskās personas dalība saglabājas, ja juridiskā persona tiek reorganizēta, pārveidojot to likumā noteiktajā kārtībā. Ja juridiskā persona tiek reorganizēta, to apvienojot ar citu subjektu vai sadalot, šīs personas dalība biedrībā izbeidzas.
- (6) Reorganizējot biedru — juridisko personu nodalīšanas ceļā, sadalāmās juridiskās personas dalība biedrībā saglabājas.
- (7) Ar juridisko personu šā panta ceturtās, piektās un sestās daļas izpratnē saprotama arī tiesībspējīga personālsabiedrība.
- (8) Biedrības darbībā var piedalīties personas ar īpašu statusu (biedru kandidāti, goda biedri, asociētie biedri, vecbiedri u.tml.), kuru tiesības un pienākumus nosaka statūti.

30.pants. Izstāšanās no biedrības

Biedrs var jebkurā laikā izstāties no biedrības, iesniedzot rakstveida paziņojumu biedrības valdei, ja statūtos nav noteikts, ka šāds paziņojums iesniedzams citai pārvaldes institūcijai.

31.pants. Izslēgšana no biedrības

- (1) Biedru var izslēgt no biedrības, pamatojoties uz valdes vai citas institūcijas lēmumu statūtos noteiktajos gadījumos un kārtībā. Statūtos var noteikt, ka biedru var izslēgt no biedrības, pamatojoties uz biedru sapulces lēmumu.
- (2) Neatkarīgi no statūtu noteikumiem biedru var izslēgt no biedrības, ja tam ir svarīgs iemesls. Par svarīgu iemeslu jebkurā gadījumā uzskatāms rupjš statūtu pārkāpums vai būtiska kaitējuma nodarīšana biedrībai.
- (3) Biedrības valdei ir pienākums piecu dienu laikā rakstveidā paziņot biedram lēmumu par viņa izslēgšanu no biedrības un šā lēmuma motivāciju (pamatojumu).
- (4) Ja lēmumu par biedra izslēgšanu pieņem valde vai cita institūcija, biedram ir tiesības prasīt jautājuma izskatīšanu biedru sapulcē.

32.pants. Biedra dalības izbeigšanās sekas

- (1) Ja biedra dalība biedrībā izbeidzas, statūtos paredzētā un iemaksātā biedra nauda viņam netiek atmaksāta.
- (2) Personai, kuras dalība biedrībā izbeigusies, nav tiesību uz biedrības īpašumu.
- (3) Biedrībai nav tiesību piedzīt no biedra neiemaksāto biedra naudu.

V nodaļa Biedrības organizatoriskā struktūra

33.pants. Biedrības pārvaldes institūcijas

- (1) Biedrības pārvaldes institūcijas ir biedru sapulce (kopsapulce) un valde.
- (2) Statūtos var paredzēt arī citas pārvaldes institūcijas, nosakot to izveides kārtību un kompetenci.

34.pants. Biedru sapulce

- (1) Biedrības augstākā institūcija ir biedru sapulce.
- (2) Visiem biedrības biedriem ir tiesības piedalīties biedru sapulcē, ja likumā nav noteikts citādi. Biedrs var piedalīties biedru sapulcē arī ar pārstāvja starpniecību, ja biedrības statūtos nav noteikts citādi. Pilnvara piedalīties un balsot biedru sapulcē izdodama rakstveidā.

35.pants. Biedru sapulces kompetence

- (1) Biedru sapulces kompetencē ietilpst:
 - 1) grozījumu izdarīšana statūtos;
 - 2) valdes un revīzijas institūciju locekļu ievēlēšana un atsaukšana, ja statūtos šādas tiesības nav piešķirtas citai pārvaldes institūcijai;
 - 3) lēmuma pieņemšana par biedrības darbības izbeigšanu, turpināšanu vai reorganizāciju;
 - 4) citi jautājumi, kuri saskaņā ar likumu vai statūtiem ir biedru sapulces kompetencē.
- (2) Biedru sapulcei ir tiesības pieņemt arī tādus lēmumus, kas ietilpst valdes un citu statūtos paredzēto institūciju kompetencē, ja statūtos nav noteikts citādi.

36.pants. Biedru sapulces sasaukšana

- (1) Valde sasauk biedru sapulci saskaņā ar likumā vai statūtos noteikto kārtību likumā vai statūtos noteiktajos gadījumos vai tad, ja biedru sapulces sasaukšana nepieciešama biedrības interesēs.
- (2) Valde nekavējoties (bez vainojamas vilcināšanās) sasauk biedru sapulci, ja to rakstveidā, norādot sasaukšanas iemeslu, prasa ne mazāk kā viena desmitdaļa biedru un ja statūtos nav noteikts mazāks biedru skaits.
- (3) Ja valde nesasauk biedru sapulci, pamatojoties uz šā panta otro daļu, biedri, kuri prasa sapulces sasaukšanu, var patstāvīgi sasaukt biedru sapulci, ievērojot noteikto sapulces sasaukšanas kārtību.
- (4) Par biedru sapulces sasaukšanu, ja tajā paredzēts lemt par 35.panta pirmās daļas 1.–3.punktā minētajiem jautājumiem, valde biedriem paziņo un tās darba kārtību dara zināmu ne vēlāk kā 14 dienas pirms sapulces sasaukšanas, ja statūtos nav noteikts garāks termiņš.

37.pants. Biedru sapulces norise

- (1) Biedru sapulce ir lemttiesīga, ja tajā piedalās vairāk nekā puse no biedriem un ja statūtos nav noteikts lielāks kvorums.
- (2) Ja biedru sapulcei nav tiesību pieņemt lēmumus saskaņā ar šā panta pirmo daļu, valde ne vēlāk kā pēc trim nedēļām no jauna sasauk biedru sapulci ar tādu pašu darba kārtību. Sasauktā biedru sapulce ir tiesīga pieņemt lēmumus neatkarīgi no klātesošo biedru skaita, bet tikai tādā gadījumā, ja biedru sapulcē piedalās vismaz divi biedri.
- (3) Ja, sasaucot sapulci, ir pārkāpti likuma vai statūtu noteikumi par sapulces sasaukšanas kārtību un

termini, biedru sapulce nav tiesīga pieņemt lēmumus, izņemot gadījumus, kad biedru sapulcē piedalās visi biedri.

(4) Biedru sapulci vada valdes priekšsēdētājs, ja biedri neievēlē citu sapulces vadītāju. Biedru sapulces gaita tiek protokolēta. Protokolu paraksta sapulces vadītājs un protokolists.

(5) Biedru sapulces notiek atklāti, ja motivētu lēmumu par citādu sapulces norises kārtību nepieņem biedru sapulce.

38.pants. Biedru sapulces lēmumi

(1) Biedru sapulces lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk nekā puse no klātesošajiem biedriem, ja likumā vai statūtos nav noteikts lielāks balsu skaits.

(2) Katram biedram biedru sapulcē ir viena balss. Biedram nav balsstiesību, ja biedru sapulce lemj par darījuma noslēgšanu ar šo biedru vai prasības celšanu vai lietas izbeigšanu pret šo biedru.

(3) Lai grozītu vai izbeigtu biedra tiesības, kas atšķiras no citu biedru tiesībām, vai noteiktu biedram saistības, kas atšķiras no citu biedru saistībām, nepieciešama šā biedra piekrišana.

39.pants. Lēmuma pieņemšana par grozījumu izdarīšanu statūtos

(1) Lēmums par grozījumu izdarīšanu statūtos ir pieņemts, ja par to nobalso ne mazāk par pusi no klātesošajiem biedriem, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums.

(2) Statūtu grozījumi stājas spēkā ar to pieņemšanas brīdi, ja statūtos vai lēmumā nav noteikts citādi, bet attiecībā uz trešajām personām — tikai pēc statūtu grozījumu reģistrēšanas reģistrā.

(3) Statūtu grozījumus piesaka reģistra iestādei, pievienojot biedru sapulces protokola izrakstu vai balsošanas protokola izrakstu ar lēmumu par grozījumiem statūtos un pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā.

40.pants. Biedru sapulces lēmuma atzīšana par spēkā neesošu

(1) Tiesa, pamatojoties uz biedrības biedra, valdes locekļa, revidenta (arī citas institūcijas, ja tas noteikts statūtos) pieteikumu, var atzīt biedru sapulces lēmumu par spēkā neesošu, ja šāds lēmums vai tā pieņemšanas procedūra ir pretrunā ar likumu vai statūtiem vai ir pieļauti būtiski pārkāpumi sapulces sasaukšanā vai lēmuma pieņemšanā. Prasību var celt triju mēnešu laikā no dienas, kad attiecīgā persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par biedru sapulces lēmumu, bet ne vēlāk par gadu no lēmuma pieņemšanas dienas.

(2) Saskaņā ar šā panta pirmās daļas noteikumiem tiesa var atzīt par spēkā neesošiem arī citu biedrības institūciju lēmumus.

41.pants. Pārstāvju sapulce

(1) Statūtos var noteikt, ka biedru sapulces pienākumus statūtos noteiktajā apjomā pilda no biedru kopskaita ievēlēta pārstāvju sapulce. Pārstāvības normu, pārstāvju izvirzīšanas un ievēlēšanas kārtību nosaka valde, ja statūtos nav noteikts citādi. Visiem biedrības biedriem ir tiesības piedalīties pārstāvju vēlēšanās.

(2) Šā likuma noteikumi par biedru sapulci piemērojami attiecībā uz pārstāvju sapulci, ja likumā nav noteikts citādi.

42.pants. Valde

- (1) Valde vada un pārstāv biedrību.
- (2) Valdē var būt viens loceklis vai vairāki locekļi.
- (3) Valdes locekļiem jābūt rīcībspējīgām fiziskajām personām.

(4) *(Izslēgta ar 23.09.2004. likumu.)*

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.09.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.10.2004.)

43.pants. Valdes kompetence

- (1) Valde pārziņā un vada biedrības lietas. Tā pārvalda biedrības mantu un rīkojas ar tās līdzekļiem atbilstoši likumiem, statūtiem, biedru sapulces vai citu institūciju lēmumiem.
- (2) Valde organizē biedrības grāmatvedības uzskaiti saskaņā ar normatīvajiem aktiem un veic citus pienākumus saskaņā ar statūtos noteikto kompetenci.

44.pants. Valdes pārstāvības tiesības

- (1) Visiem valdes locekļiem ir pārstāvības tiesības. Valdes locekļi pārstāv biedrību kopīgi, ja statūtos nav noteikts citādi.
- (2) Valdes pārstāvības tiesības attiecībā uz trešajām personām nevar ierobežot. Statūtos noteiktās valdes locekļu tiesības pārstāvēt biedrību kopīgi vai atsevišķi nav uzskatāmas par valdes pārstāvības tiesību ierobežojumu šā panta izpratnē.
- (3) Attiecībā uz biedrību valdei ir jāievēro pārstāvības ierobežojumi, kas noteikti statūtos, biedru sapulces un citu statūtos noteikto institūciju lēmumos.

45.pants. Valdes locekļu ievēlēšana, atsaukšana un tiesības atstāt amatu

- (1) Valdes locekļus ievēlē ar biedru sapulces lēmumu, ja statūtos nav noteikts citādi.
- (1¹) Ja valdes sastāvā ir vairāki locekļi, biedru sapulce no valdes locekļu vidus ievēlē valdes priekšsēdētāju. Statūtos var noteikt, ka valdes priekšsēdētāju ievēlē valde vai valdes darbību pārraugoša institūcija, ja tāda izveidota.
- (2) Valdes locekli var atsaukt institūcija, kas šo valdes locekli ievēlējusi, vai biedru sapulce.
- (3) Statūtos var paredzēt, ka valdes locekli var atsaukt tikai tad, ja tam ir svarīgs iemesls. Par šādu iemeslu jebkurā gadījumā uzskatāma pienākumu neizpilde vai nepienācīga izpilde, nespēja vadīt biedrību, kaitējuma nodarīšana biedrības interesēm, kā arī uzticības zaudēšana.
- (4) Valdes loceklim nav tiesību nodot savas pilnvaras trešajām personām.
- (5) Valdes loceklis var jebkurā laikā iesniegt biedrībai paziņojumu par valdes locekļa amata atstāšanu.
- (6) Valdes locekļa ievēlēšana vai viņa pilnvaru izbeigšanās piesakāma ierakstīšanai reģistrā, pieteikumam pievienojot biedru sapulces vai citas statūtos noteiktās institūcijas protokola izrakstu ar lēmumu par valdes locekļa ievēlēšanu vai viņa atsaukšanu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.09.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.10.2004.)

46.pants. Valdes lēmumu pieņemšana

(1) Valde ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse no valdes locekļiem un ja statūtos nav noteikts lielāks kvorums.

(2) Ja valdē ir vairāki locekļi, lēmumu pieņem ar klātesošo valdes locekļu vienkāršu balsu vairākumu, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums.

(3) Neatkarīgi no šā panta pirmās un otrās daļas noteikumiem valde ir tiesīga pieņemt lēmumus bez sēdes sasaukšanas, ja visi valdes locekļi rakstveidā nobalso par lēmuma pieņemšanu un ja statūtos nav noteikts citādi.

(4) Biedrības valdes sēdes tiek protokolētas. Protokolā obligāti ieraksta pieņemtos lēmumus, norādot katra valdes locekļa balsojumu “par” vai “pret” par katru lēmumu.

47.pants. Atlīdzība un izdevumu segšana

(1) Valdes loceklis pilda savus pienākumus bez atlīdzības, ja statūtos nav noteikts citādi.

(2) Ja statūtos paredzētas valdes locekļa tiesības saņemt atlīdzību, tās apmēru un izmaksas kārtību nosaka ar biedru sapulces lēmumu, ja statūtos nav noteikts citādi.

(3) Valdes loceklis var prasīt tādu izdevumu segšanu, kuri radušies viņa pienākumu izpildes gaitā, ja statūtos nav noteikts citādi.

48.pants. Citas biedrības institūcijas

Statūtos var noteikt, ka papildus valdei izveidojama cita institūcija atsevišķu darbību veikšanai ar statūtos noteiktu iecelšanas (ievēlēšanas) kārtību un kompetenci.

49.pants. Valdes un citu institūciju locekļu atbildība

(1) Valdes un citu institūciju locekļi ir solidāri atbildīgi par zaudējumiem, kas nodarīti biedrībai viņu vainas dēļ.

(2) Biedrība var celt prasību pret valdes vai citas institūcijas locekli piecu gadu laikā, skaitot no tiesību aizskāruma dienas vai dienas, kad kļuva zināms par tiesību aizskārumu.

50.pants. Biedrības struktūrvienības

(1) Biedrībai var būt savas teritoriālas un citas organizatoriski patstāvīgas struktūrvienības. Biedrības struktūrvienības nav juridiskās personas.

(2) Ja biedrības struktūrvienībai ir sava biedru sapulce un valde, attiecībā uz tām piemērojami šā likuma 33., 34., 36.–38., 40.–43., 45.–47. un 49.panta noteikumi.

51.pants. Biedru sapulces kontroles tiesības

(1) Valde nodrošina biedrības biedrus ar nepieciešamajām ziņām un dokumentiem, kas attiecas uz biedrības darbību, kā arī sagatavo attiecīgu pārskatu pēc viņu pieprasījuma.

(2) Biedru sapulce kontrolē citu pārvaldes institūciju darbību. Šim nolūkam biedru sapulce ir tiesīga noteikt biedrības iekšējo revīziju.

(3) Valdes locekļiem ir pienākums sniegt revīzijas institūcijai visas revīzijas veikšanai nepieciešamās ziņas un dokumentus.

(4) Revidents sagatavo atzinumu par revīzijas rezultātiem, kas tiek iesniegts biedru sapulcei.

52.pants. Biedrības gada pārskats

(1) Pēc pārskata gada beigām valde sagatavo biedrības gada pārskatu saskaņā ar likumu "Par grāmatvedību" un citiem normatīvajiem aktiem.

(2) Biedrības gada pārskatu pārbauda saimnieciskās un finansiālās darbības revīzijas institūcija vai zvērināts revidents. Biedrības biedriem ir tiesības iepazīties ar gada pārskatu.

(3) Katru gadu ne vēlāk kā līdz 31.martam biedrība gada pārskatu normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā iesniedz Valsts ieņēmumu dienestam un reģistra iestādei.

VI nodaļa Biedrības darbības izbeigšanās un likvidācija

53.pants. Biedrības darbības izbeigšanās pamati

Biedrības darbība izbeidzas:

- 1) ar biedru sapulces lēmumu;
- 2) uzsākot biedrības bankrota procedūru;
- 3) biedru skaitam samazinoties līdz vienam biedram vai citam statūtos noteiktajam skaitam;
- 4) izbeidzoties statūtos noteiktajam termiņam (ja biedrība dibināta uz noteiktu laiku);
- 5) ar tiesas nolēmumu;
- 6) uz cita likumā vai statūtos noteiktā pamata.

54.pants. Biedrības darbības izbeigšana ar biedru sapulces lēmumu

Biedru sapulces lēmums par biedrības darbības izbeigšanu ir pieņemts, ja par to nobalso divas trešdaļas no klātesošajiem biedriem un ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums.

55.pants. Biedrības darbības izbeigšana, uzsākot bankrota procedūru

Kārtību, kādā izbeidzama biedrības darbība bankrota gadījumā, regulē atsevišķs likums.

56.pants. Biedrības darbības izbeigšana ar valdes lēmumu

Ja biedru skaits samazinās līdz vienam biedram vai citam statūtos noteiktajam skaitam, kā arī tad, ja izbeidzas statūtos noteiktais termiņš, uz kādu biedrība bija dibināta, lēmumu par darbības izbeigšanu pieņem biedrības valde.

57.pants. Biedrības darbības izbeigšana ar tiesas nolēmumu

(1) Biedrības darbību, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, var izbeigt:

- 1) ja biedrības darbība ir pretrunā ar Satversmi, likumiem vai citiem normatīvajiem aktiem;

- 2) ja par biedrības pamatdarbību kļuvusi saimnieciskā darbība, kam ir peļņas gūšanas raksturs;
- 3) ja biedrības valde nav iesniegusi pieteikumu par biedrības darbības izbeigšanu saskaņā ar šo likumu;
- 4) citos likumā noteiktajos gadījumos.

(2) Pieteikumu tiesā var iesniegt prokurors vai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālā iestāde, ja biedrība:

1) pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas šajā brīdinājumā noteiktajā termiņā nav novērsusi pārkāpumus. Termiņš pārkāpumu novēršanai nosakāms ne īsāks par 15 dienām un ne garāks par trim mēnešiem;

2) gada laikā pēc brīdinājuma saņemšanas atkārtoti izdara pārkāpumu, it īpaši savā publiskajā darbībā.

(3) Pēc pieteicēja lūguma tiesa var aizliegt biedrībai līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai lietā veikt publisko darbību vai citu darbību. Lēmumu var pārsūdzēt Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

(4) Lēmums par biedrības publiskās darbības vai citas darbības aizliegumu nosūtāms reģistra iestādei ieraksta izdarīšanai reģistrā.

(5) Tiesa, ņemot vērā biedrības izdarītā pārkāpuma smagumu un sekas, kā arī vērtējot biedrības mērķi un darbību kopumā, var aprobežoties ar brīdinājuma izteikšanu biedrībai, neizbeidzot tās darbību.

58.pants. Biedrības likvidācija

(1) Biedrības darbības izbeigšanās gadījumā notiek tās likvidācija, ja likumā nav noteikts citādi.

(2) Biedrības nosaukumam pievieno vārdu “likvidējamā”.

59.pants. Biedrības likvidatori

(1) Likvidāciju veic valdes locekļi, ja statūtos, biedru sapulces lēmumā vai tiesas nolēmumā nav noteikts citādi.

(2) Ja likvidatoru ieceļ biedru sapulce, tā nosaka viņa atlīdzības apmēru un izmaksas kārtību.

(3) Ja biedrības darbība tiek izbeigta, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, likvidatoru ieceļ un viņa atlīdzības apmēru un izmaksas kārtību nosaka tiesa.

(4) Par likvidatoru var būt rīcībspējīga fiziskā persona ar dzīvesvietu Latvijā.

60.pants. Pieteikums par biedrības darbības izbeigšanu un tās likvidāciju

(1) Ja biedrības darbība izbeidzas sakarā ar šā likuma 53.panta 1., 3. un 4.punktā minētajiem apstākļiem, valde iesniedz reģistra iestādei pieteikumu par biedrības darbības izbeigšanu. Pieteikumam pievieno:

1) biedru sapulces protokola izrakstu ar lēmumu par biedrības darbības izbeigšanu, ja biedrības darbība izbeigusies ar biedru sapulces lēmumu;

2) ziņas par likvidatora vārdu, uzvārdu un personas kodu.

(2) Ja biedrības darbība izbeidzas, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, tiesa nosūta attiecīgo nolēmumu ieraksta izdarīšanai reģistrā. Likvidators triju dienu laikā pēc nolēmuma stāšanās spēkā iesniedz reģistra iestādei šā panta pirmās daļas 2.punktā minētās ziņas.

(3) Ja likvidāciju veic valdes locekļi, šo faktu norāda pieteikumā vai tiesas nolēmumā un tam nav jāpievieno šā panta pirmās daļas 2.punktā minētās ziņas.

61.pants. Likvidatora atcelšana

(1) Likvidatoru var atcelt ar biedru sapulces lēmumu, vienlaikus ieceļot citu likvidatoru.

(2) Likvidatoru var atcelt ar tiesas nolēmumu, pamatojoties uz biedra vai citas ieinteresētas personas pieteikumu, ja tam ir svarīgi iemesli.

(3) Tiesas iecelto likvidatoru var atcelt tikai ar tiesas nolēmumu, pamatojoties uz biedra vai citas ieinteresētas personas pieteikumu, ja tam ir svarīgi iemesli, vienlaikus ieceļot citu likvidatoru.

(4) Lēmumu par likvidatora atcelšanu jaunais likvidators iesniedz reģistra iestādei triju dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas.

62.pants. Likvidatora tiesības un pienākumi

(1) Likvidatoram ir visas valdes un citu statūtos paredzēto institūciju (izņemot biedru sapulci) tiesības un pienākumi, kas nav pretrunā ar likvidācijas mērķi.

(2) Likvidators piedzen parādus, pārdod biedrības mantu, apmierina kreditoru prasījumus un pēc likvidācijas izdevumu segšanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas sadala atlikušo biedrības mantu starp personām, kurām ir tiesības uz šo mantu.

(3) Likvidators drīkst slēgt tikai tos darījumus, kuri nepieciešami biedrības likvidācijai.

63.pants. Likvidatora pārstāvības tiesības

(1) Ja biedrības likvidāciju veic vairāki likvidatori, viņiem ir tiesības pārstāvēt biedrību tikai kopīgi, ja statūtos, biedru sapulces lēmumā vai tiesas nolēmumā nav noteikts citādi. Noteikums par atsevišķo pārstāvību ir spēkā attiecībā uz trešajām personām, ja tas ir ierakstīts reģistrā.

(2) Likvidatori var pilnvarot vienu vai vairākas personas no sava vidus atsevišķu tiesisku darbību veikšanai.

64.pants. Maksātnespējas pieteikuma iesniegšana

Ja likvidācijas gaitā atklājas, ka likvidējamās biedrības mantas nepietiek, lai apmierinātu visus pamatotos kreditoru prasījumus, likvidatoram ir pienākums iesniegt maksātnespējas pieteikumu likumā noteiktajā kārtībā.

65.pants. Kreditoru informēšana un prasījumu pieteikšana

(1) Likvidators paziņojumu par biedrības darbības izbeigšanu un tās likvidāciju izsludina laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 15 dienu laikā pēc attiecīga nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

(2) Likvidators nosūta paziņojumu par likvidācijas uzsākšanu visiem zināmajiem biedrības kreditoriem.

(3) Šā panta pirmajā un otrajā daļā minētajā paziņojumā biedrības kreditori uzaicināmi pieteikt savus prasījumus triju mēnešu laikā pēc paziņojuma publicēšanas dienas, ja biedru sapulces lēmumā vai tiesas nolēmumā par biedrības darbības izbeigšanu nav noteikts garāks kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņš.

(4) Kreditori noteiktā termiņā piesaka likvidatoram savus prasījumus pret biedrību. Prasījumā norādāms prasījuma saturs, pamats un apmērs, un tam pievienojami prasījumu pamatojošie dokumenti.

66.pants. Likvidācijas sākuma finanšu pārskats

Pēc kreditoru prasījumu pieteikšanas termiņa beigām likvidators sagatavo biedrības likvidācijas sākuma finanšu pārskatu.

67.pants. Kreditoru aizsardzība

(1) Ja zināms kreditors nepiesaka savu prasījumu, nepieņem izpildījumu vai saistība vēl nav izpildāma, summas, kuras viņam pienākas, tiek deponētas tiesā.

(2) Pastāvot strīdīgam kreditora prasījumam, biedrības mantu var sadalīt tikai tad, ja attiecīgajam kreditoram ir dots nodrošinājums.

68.pants. Biedrības slēguma finanšu pārskats un mantas sadale

(1) Pēc kreditoru prasījumu apmierināšanas vai viņiem paredzētās naudas deponēšanas un likvidācijas izdevumu segšanas likvidators sagatavo biedrības slēguma finanšu pārskatu saskaņā ar normatīvajiem aktiem un sadala atlikušo biedrības mantu starp personām, kurām ir tiesības uz šo mantu saskaņā ar statūtiem vai likumu.

(2) Statūtos var noteikt, ka pirms biedrības mantas sadales biedru sapulce nosaka personas, kurām ir tiesības uz šo mantu, ja likumā nav noteikts citādi. Šādas tiesības nevar noteikt biedrības dibinātājiem, valdes vai citu pārvaldes institūciju locekļiem, kā arī citām personām ar līdzīgu mantisku ieinteresētību, it īpaši laulātajiem, radniekiem un svainiņiem, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei.

(3) Ja statūti vai biedru sapulces lēmumi neparedz personas, kurām ir tiesības uz atlikušo mantu, tā sadalāma līdzīgās daļās starp personām, kuras bija biedri biedrības darbības izbeigšanas brīdī, ja likumā nav noteikts citādi.

(4) Ja biedrības mantu nevar sadalīt saskaņā ar šā panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā noteikto kārtību, biedrības manta piekrīt valstij.

(5) Ja biedrības darbība izbeigta saskaņā ar šā likuma 57.panta pirmās daļas 1. un 2.punkta noteikumiem, pēc likvidācijas izdevumu segšanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas atlikusī biedrības manta piekrīt valstij.

(6) Biedrības mantu drīkst sadalīt ne agrāk kā sešus mēnešus pēc dienas, kad publicēts paziņojums par biedrības darbības izbeigšanu. Tiesa var atļaut atlikušo biedrības mantu sadalīt pirms noteiktā termiņa, ja ar to netiek nodarīti zaudējumi kreditoriem.

69.pants. Biedrības dokumentu glabāšana

Likvidators veic nepieciešamās darbības biedrības dokumentu sakārtošanai un nodošanai valsts arhīviem. Izdevumi, kas saistīti ar dokumentu sakārtošanu un nodošanu arhīviem, tiek segti no

likvidējamās biedrības mantas.

70.pants. Biedrības darbības turpināšana

(1) Ja biedrības darbības izbeigšana paredzēta statūtos vai ja lēmumu par biedrības darbības izbeigšanu pieņem biedru sapulce, biedri līdz mantas sadales sākumam var pieņemt lēmumu par biedrības darbības turpināšanu vai reorganizāciju. Lēmums uzskatāms par pieņemtu, ja par to nobalso vairāk nekā divas trešdaļas no klātesošajiem biedriem.

(2) Pieņemot lēmumu par biedrības darbības turpināšanu, vienlaikus izveidojama valde un citas statūtos paredzētās institūcijas.

(3) Likvidators iesniedz reģistra iestādei pieteikumu par biedrības darbības turpināšanu. Lēmums par biedrības darbības turpināšanu stājas spēkā pēc tā ierakstīšanas reģistrā.

71.pants. Izslēgšana no reģistra

(1) Pēc atlikušās biedrības mantas sadales likvidators iesniedz reģistra iestādei pieteikumu par likvidācijas pabeigšanu. Pieteikumam pievieno biedrības slēguma finanšu pārskatu.

(2) Pieteikumā likvidators apliecina, ka:

1) biedrības slēguma finanšu pārskats nav apstrīdēts tiesā vai ka attiecīgā prasība tikusi noraidīta;

2) visi kreditoru prasījumi apmierināti vai tiem paredzētā nauda deponēta;

3) biedrības dokumenti ir nodoti glabāšanā valsts arhīvā.

72.pants. Likvidatoru atbildība

(1) Likvidators ir atbildīgs par savas vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem.

(2) Ja ir vairāki likvidatori, viņi par savas vainas dēļ nodarītajiem zaudējumiem atbild solidāri.

VII nodaļa Biedrību reorganizācija

73.pants. Reorganizācija

(1) Biedrību var reorganizēt apvienošanas vai sadalīšanas ceļā.

(2) Reorganizācijas procesā drīkst piedalīties tikai biedrības, ja likumā nav noteikts citādi.

(3) Statūtos var paredzēt, ka reorganizācija ir atļauta vai nav atļauta, pastāvot zināmiem priekšnoteikumiem.

74.pants. Apvienošana

(1) Biedrību var apvienot ar citu biedrību pievienošanas vai saplūšanas ceļā.

(2) Pievienošana ir process, kurā biedrība (pievienojamā biedrība) nodod visu savu mantu citai biedrībai (iegūstošā biedrība).

(3) Saplūšana ir process, kurā divas vai vairākas biedrības (pievienojamās biedrības) nodod visu savu mantu jaundibināmai biedrībai (iegūstošā biedrība).

- (4) Apvienošanas gadījumā pievienojamā biedrība beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa.
- (5) Apvienošanas gadījumā pievienojamās biedrības tiesības un saistības pāriet iegūstošajai biedrībai. Pievienojamās biedrības biedri kļūst par iegūstošās biedrības biedriem.
- (6) Attiecībā uz jaundibināmo biedrību piemērojami šā likuma noteikumi par biedrības dibināšanu, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi. Par biedrības dibinātājiem uzskatāmas pievienojamās biedrības.

75.pants. Sadalīšana

- (1) Sadalīšana ir process, kurā biedrība (sadalāmā biedrība) nodod savu mantu vienai biedrībai vai vairākām citām biedrībām (iegūstošās biedrības) sašķelšanas vai nodalīšanas ceļā.
- (2) Sašķelšanas gadījumā sadalāmā biedrība nodod visu savu mantu (tiesības un saistības) divām vai vairākām iegūstošajām biedrībām un beidz pastāvēt bez likvidācijas procesa.
- (3) Sašķelšanas gadījumā sadalāmās biedrības biedri kļūst par iegūstošo biedrību biedriem saskaņā ar reorganizācijas līgumu vai lēmumu par reorganizāciju.
- (4) Nodalīšanas gadījumā sadalāmā biedrība nodod daļu savas mantas (tiesības un saistības) vienai iegūstošajai biedrībai vai vairākām šādām biedrībām. Nodalīšanas gadījumā sadalāmā biedrība turpina pastāvēt.
- (5) Nodalīšanas gadījumā visi sadalāmās biedrības biedri vai daļa no viņiem kļūst par iegūstošo biedrību biedriem saskaņā ar lēmumu par reorganizāciju vai reorganizācijas līgumu.
- (6) Iegūstošā biedrība var būt jau esoša vai jaundibināma biedrība. Attiecībā uz jaundibināmo biedrību piemērojami šā likuma noteikumi par biedrības dibināšanu, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.

76.pants. Reorganizācijas līgums

- (1) Ja reorganizācijas procesā piedalās divas vai vairākas jau pastāvošas biedrības, tās slēdz reorganizācijas līgumu. Līgums slēdzams rakstveidā.
- (2) Līgumā norāda:
- 1) reorganizācijā iesaistīto biedrību nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
 - 2) tiesības, kuras iegūstošā biedrība piešķir pievienojamās vai sadalāmās biedrības biedriem;
 - 3) reorganizācijas sekas reorganizācijas procesā iesaistīto biedrību darbiniekiem;
 - 4) sadalīšanas gadījumā — katrai iegūstošajai biedrībai nododamās mantiskās un nemantiskās tiesības un saistības;
 - 5) saplūšanas gadījumā — katras biedrības nemantisko tiesību turpmāko izmantošanu.
- (3) Biedrību saplūšanas gadījumā reorganizācijas līgumā papildus šā panta otrajā daļā minētajām ziņām norāda iegūstošās (jaundibināmās) biedrības nosaukumu un juridisko adresi.
- (4) Ja sadalīšanas procesā nav iesaistīta cita jau pastāvoša biedrība, sadalāmā biedrība pieņem lēmumu par sadalīšanu, kas aizstāj šajā pantā minēto līgumu. Lēmumā par sadalīšanu papildus šā

panta otrajā daļā minētajām ziņām norāda iegūstošās biedrības nosaukumu, juridisko adresi un ziņas par sadalāmās biedrības mantas sadali. Mantas sadales aktu var pievienot lēmumam atsevišķa dokumenta veidā.

77.pants. Lēmums par reorganizāciju

(1) Reorganizācijas līguma projektu izskata un lēmumu par reorganizāciju pieņem katras reorganizācijas procesā iesaistītās biedrības biedru sapulce.

(2) Ne mazāk kā mēnesi pirms dienas, kad paredzēta biedru sapulce par līguma apstiprināšanu, visiem biedrības biedriem dodama iespēja biedrībās pēc to juridiskās adreses iepazīties ar līguma projektu.

(3) Lēmums par reorganizāciju uzskatāms par pieņemtu, ja par to nobalso vairāk nekā divas trešdaļas no klātesošajiem biedriem un ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums.

(4) Lēmums par reorganizāciju sagatavojams atsevišķa dokumenta veidā.

(5) Ja iegūstošā biedrība ir jaundibināma biedrība, katras reorganizācijas procesā iesaistītās biedrības biedru sapulcē izskata jaundibināmās biedrības statūtu projektu. Vienlaicīgi ar lēmuma par reorganizāciju pieņemšanu apstiprina jaundibināmās biedrības statūtus.

(6) Pamatojoties uz lēmumu par reorganizāciju, attiecīgās biedrības noslēdz līgumu.

78.pants. Kreditoru interešu aizsardzība

(1) Piecpadsmit dienu laikā no dienas, kad pieņemts lēmums par reorganizāciju, katra reorganizācijas procesā iesaistītā biedrība par reorganizāciju rakstveidā informē visus zināmos kreditorus, kuriem līdz lēmuma par reorganizāciju pieņemšanai bija prasījuma tiesības pret biedrību.

(2) Katrai reorganizācijas procesā iesaistītajai biedrībai ir pienākums publicēt laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu, ka pieņemts lēmums par reorganizāciju. Paziņojumā norāda:

1) biedrības nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

2) pārējo reorganizācijā iesaistīto biedrību nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;

3) faktu, ka pieņemts lēmums par reorganizāciju, norādot tās veidu;

4) kreditoru prasījumu pieteikšanas vietu un termiņu, kurš nedrīkst būt īsāks par vienu mēnesi no paziņojuma publicēšanas dienas.

(3) Pievienojamā vai sadalāmā biedrība nodrošina kreditora prasījumu, ja viņš to prasa un ja tas pieteikts šā panta otrajā daļā minētajā paziņojumā noteiktajā termiņā. Iegūstošās biedrības kreditors var prasīt sava prasījuma nodrošināšanu tikai tad, ja pierāda, ka apvienošana apdraud viņa prasījuma apmierināšanu.

(4) Nodrošinātais kreditors var prasīt nodrošinājumu tikai parāda nenodrošinātās daļas apmērā.

79.pants. Lēmuma par reorganizāciju apstrīdēšana

(1) Pamatojoties uz reorganizācijā iesaistītās biedrības biedra vai valdes locekļa prasību, tiesa lēmumu par reorganizāciju var atzīt par spēkā neesošu, ja tas pieņemts, pārkāpjot likumu vai statūtus un šos pārkāpumus nav iespējams novērst vai tie netiek novērsti tiesas noteiktajā termiņā.

(2) Prasības celšanas termiņš ir trīs mēneši pēc šā likuma 78.pantā minētā paziņojuma publicēšanas dienas.

(3) Biedrībai, kuras biedru sapulces lēmums par reorganizāciju atzīts par spēkā neesošu, ir pienākums par to publicēt paziņojumu laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" 15 dienu laikā no tiesas nolēmuma spēkā stāšanās dienas.

(4) Ja lēmums par reorganizāciju tiek atzīts par spēkā neesošu, tas neietekmē saistības, kuras biedrība reorganizācijas procesā uzņēmusies pret trešajām personām.

80.pants. Pieteikums reģistra iestādei

(1) Katra reorganizācijas procesā iesaistītā biedrība ne agrāk kā trīs mēnešus pēc paziņojuma publicēšanas dienas iesniedz reģistra iestādei pieteikumu ieraksta par reorganizāciju izdarīšanai. Pieteikumam pievieno:

1) reorganizācijas līgumu vai tā attiecīgi apliecinātu kopiju;

2) protokola izrakstu un lēmumu par reorganizāciju;

3) iegūstošās biedrības statūtus (ja reorganizācijas rezultātā tiek izveidota jauna biedrība);

4) iegūstošās biedrības valdes locekļu sarakstu (ja reorganizācijas rezultātā tiek izveidota jauna biedrība).

(2) Pieteikumā biedrība apliecina, ka ir nodrošināti vai apmierināti to kreditoru prasījumi, kuri savus prasījumus pieteikuši noteiktā termiņā, un ka lēmums par reorganizāciju nav apstrīdēts tiesā vai ka attiecīgā prasība nav apmierināta.

(3) Biedrību saplūšanas gadījumā pievienojamās biedrības iesniedz reģistra iestādei kopīgu pieteikumu par jaundibināmās biedrības ierakstīšanu reģistrā.

81.pants. Iegūstošās biedrības nosaukums

Iegūstošā biedrība drīkst turpināt savu darbību, izmantojot pievienotās biedrības nosaukumu.

82.pants. Reģistrā izdarāmais ieraksts par reorganizāciju

(1) Ieraksts par pievienojamo biedrību reģistrā tiek izdarīts pēc tam, kad izdarīti ieraksti par visām iegūstošajām biedrībām.

(2) Pievienojamās biedrības lieta pēc tam, kad reģistrā izdarīts ieraksts par šīs biedrības pievienošanu, tiek pievienota iegūstošās biedrības reģistra lietai, un pievienotā biedrība tiek izslēgta no reģistra.

(3) Pēc tam, kad reģistrā izdarīts ieraksts par sadalāmās biedrības reorganizāciju, iegūstošo biedrību lietām tiek pievienoti attiecīgi izraksti no sadalāmās biedrības lietas un gadījumos, kad sadalīšana notiek sašķelšanas ceļā, sadalāmā biedrība tiek izslēgta no reģistra.

83.pants. Reģistrā izdarītā ieraksta par reorganizāciju tiesiskā nozīme

(1) Reorganizācija uzskatāma par spēkā stājušos ar brīdi, kad reģistrā izdarīti ieraksti par visām reorganizācijas procesā iesaistītajām biedrībām, ieskaitot jaundibinātās biedrības.

(2) Ar reorganizācijas spēkā stāšanās brīdi:

- 1) pievienojamās biedrības manta uzskatāma par pārgājušu iegūstošās biedrības īpašumā;
- 2) sadalāmās biedrības manta uzskatāma par pārgājušu iegūstošo biedrību īpašumā atbilstoši līgumam.
- (3) Līdz ar biedrības izslēgšanu no reģistra šī biedrība uzskatāma par likvidētu.

84.pants. Reorganizācijas procesā iesaistīto biedrību atbildība

- (1) Iegūstošā biedrība atbild par visām pievienojamās biedrības saistībām.
- (2) Par sadalāmās biedrības saistībām, kas radušās līdz reorganizācijas spēkā stāšanās brīdim, atbild solidāri visas sadalīšanā iesaistītās biedrības, ieskaitot jaundibinātās biedrības. Solidāro parādnieku savstarpējās attiecībās par saistīto subjektu uzskatāma tikai tā persona, kuras saistības ir paredzētas līgumā.
- (3) Ja kādas sadalīšanā iesaistītas biedrības saistības nav noteiktas līgumā, tā atbild solidāri līdz ar citām sadalīšanā iesaistītajām biedrībām par sadalāmās biedrības saistībām, kuras radušās līdz reorganizācijas spēkā stāšanās brīdim un kuru izpildes termiņš iestājas piecu gadu laikā no reorganizācijas spēkā stāšanās brīža.

85.pants. Valdes locekļu atbildība

- (1) Reorganizācijā iesaistīto biedrību valdes locekļi atbild solidāri par zaudējumiem, kas reorganizācijas gaitā viņu vainas dēļ nodarīti biedrībai.
- (2) Šā panta pirmajā daļā minētais prasījums noilgst piecu gadu laikā no reorganizācijas spēkā stāšanās dienas.

C sadaļa Nodibinājumi

VIII nodaļa Nodibinājuma dibināšana

86.pants. Dibinātāji

- (1) Nodibinājumu var dibināt viena vai vairākas personas.
- (2) Ja nodibinājumam ir vairāki dibinātāji, viņi savas dibinātāja tiesības īsteno tikai kopīgi.
- (3) Personas, kuras piešķirušas mantu nodibinājumam pēc tā ierakstīšanas reģistrā, nav uzskatāmas par dibinātājiem.
- (4) Dibinātāja statuss nav mantojams, un to nevar nodot trešajām personām. Ja dibinātājs uzņēmis saistības pirms nodibinājuma ierakstīšanas reģistrā, piemērojami šā likuma 27.panta noteikumi.

87.pants. Dibināšanas pamats

Nodibinājumu dibina, pamatojoties uz personas lēmumu par nodibinājuma dibināšanu vai testamentu.

88.pants. Lēmums par nodibinājuma dibināšanu

Uz lēmumu par nodibinājuma dibināšanu attiecināmi šā likuma 24.panta noteikumi.

89.pants. Testamentārā nodibinājuma dibināšana

(1) Dibinot nodibinājumu vispārņoderīgiem un labdarīgiem mērķiem, pamatojoties uz testamentu (testamentārais nodibinājums), piemērojami Civillikuma noteikumi, ciktāl šis likums nenosaka citādi.

(2) Ja testamentā nav šā likuma 24.pantā minēto ziņu, nav izstrādāti dibināmā nodibinājuma statūti vai nav iecelti valdes locekļi, testamenta izpildītājs, mantinieks vai aizgādņis (Civillikuma 496.pants) veic attiecīgās darbības (statūtu izstrāde, valdes locekļu iecelšana). Veicot šajā pantā minētās darbības, testamenta izpildītājam, mantiniekam vai aizgādņim pēc iespējas jāievēro testatora griba.

(3) Līdz valdes locekļu iecelšanai testamenta izpildītājs, mantinieks vai aizgādņis izmanto dibinātāja tiesības, pārvalda mantu, kas nodota dibināmajam nodibinājumam, kā arī veic citas likumā noteiktās darbības.

(4) Šajā pantā noteiktās testamenta izpildītāja, mantnieka vai aizgādņa pilnvaras izbeidzas ar dienu, kad nodibinājums ierakstīts reģistrā.

90.pants. Nodibinājuma statūti

(1) Nodibinājuma statūtos norāda:

- 1) nodibinājuma nosaukumu;
- 2) nodibinājuma mērķi;
- 3) kārtību, kādā manta nododama nodibinājumam;
- 4) nodibinājuma līdzekļu izmantošanas kārtību;
- 5) nodibinājuma darbības termiņu (ja nodibinājums tiek dibināts uz noteiktu laiku);
- 6) nodibinājuma mantas sadales kārtību nodibinājuma likvidācijas gadījumā;
- 7) valdes locekļu iecelšanas un atcelšanas kārtību un viņu darbības termiņu;
- 8) citu pārvaldes institūciju (ja tādas ir paredzētas) locekļu iecelšanas un atcelšanas kārtību un viņu darbības termiņu;
- 9) saimnieciskās un finansiālās darbības revīzijas institūcijas uzbūvi, ievēlēšanas kārtību, kompetenci, lēmumu pieņemšanas kārtību un pilnvaru termiņus vai zvērināta revidenta iecelšanas kārtību un pilnvaru termiņus;
- 10) statūtu grozījumu izdarīšanas kārtību.

(2) Statūtos var paredzēt citus noteikumus, kas nav pretrunā ar likumu. Ja statūti ir pretrunā ar likumu, piemērojami likuma noteikumi.

91.pants. Labumu saņēmējs un nodibinājuma darbības ierobežojumi

(1) Statūtos var noteikt labumu saņēmēju loku. Šaubu gadījumā par labumu saņēmēju uzskatāma persona, kurai var izmaksāt līdzekļus no nodibinājuma mantas saskaņā ar nodibinājuma statūtiem.

(2) Nodibinājumam aizliegts piešķirt finanšu līdzekļus, sniegt galvojumus, izdot vekselus vai citādi finansēt dibinātājus, valdes un citu pārvaldes institūciju (ja tādas izveidotas) locekļus, kā arī citas personas, kurām ir līdzīga mantiskā ieinteresētība, it īpaši laulātos, radniekus un svainus, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei.

92.pants. Pieteikums par nodibinājuma ierakstīšanu reģistrā

(1) Dibinātājs iesniedz reģistra iestādei pieteikumu par nodibinājuma ierakstīšanu reģistrā. Pieteikumā norāda šā likuma 15.panta 1.–6.punktā minētās ziņas.

(2) Pieteikumu paraksta dibinātājs, bet, dibinot testamentāro nodibinājumu, — testamenta izpildītājs, mantinieks vai aizgādnis.

(3) Pieteikumam pievieno:

1) lēmumu par dibināšanu;

2) statūtus;

3) katra valdes locekļa rakstveida piekrišanu būt par valdes locekli.

(4) Dibinot testamentāro nodibinājumu, pievieno nevis lēmumu par dibināšanu, bet gan attiecīgi apliecināta testamenta norakstu, kā arī dokumentus, kas apliecina aizgādņa pilnvaras (Civillikuma 496.pants) un testamenta stāšanos likumīgā spēkā.

IX nodaļa Nodibinājuma organizatoriskā struktūra

93.pants. Nodibinājuma pārvaldes institūcijas

(1) Nodibinājuma pārvaldes institūcija ir valde.

(2) Statūtos var paredzēt citu pārvaldes institūciju veidošanu, nosakot to izveides kārtību un kompetenci, kā arī pārvaldes kompetences piešķiršanu citiem subjektiem vai to institūcijām (turpmāk — citas pārvaldes institūcijas).

94.pants. Valde

(1) Šā likuma 42.–45.panta un 49.panta noteikumi piemērojami arī attiecībā uz nodibinājuma valdi, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.

(2) Statūtos var noteikt ierobežojumus attiecībā uz valdes locekļiem. Par valdes locekli nedrīkst būt šā likuma 89.panta otrajā daļā minētās personas, ja testamentā nav noteikts citādi.

(3) Valdē jābūt vismaz trim valdes locekļiem. Ja saskaņā ar nodibinājuma statūtiem ir izveidota un darbojas cita pārvaldes institūcija, kura sastāv vismaz no trim locekļiem un kuras uzdevumos ietilpst valdes darbības pārraudzība, valdes sastāvā var būt viens valdes loceklis.

(4) Valde savā darbībā ievēro dibinātāja lēmumā un statūtos noteikto nodibinājuma mērķi, testatora gribu, citu pārvaldes institūciju norādījumus (ja statūtos paredzēta šādu norādījumu došana), kā arī likumā un statūtos noteikto kompetenci.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 23.09.2004. likumu, kas stājas spēkā 21.10.2004.)

95.pants. Valdes locekļu iecelšana, atsaukšana un tiesības atstāt amatu

(1) Ja nodibinājums tiek dibināts dibinātāja dzīves laikā, valdes locekļus ieceļ dibinātājs. Ja tiek dibināts testamentārais nodibinājums, — valdes locekļus ieceļ šā likuma 89.panta otrajā daļā minētās personas, izņemot gadījumu, kad valdes locekļi ir iecelti ar testamentu.

(2) Lēmumu par turpmākajām izmaiņām valdes sastāvā, kā arī valdes locekļu atsaukšanu pieņem statūtos noteiktajā kārtībā.

(3) Valdes loceklis var jebkurā laikā iesniegt nodibinājumam paziņojumu par valdes locekļa amata atstāšanu.

(4) Valdes locekļa iecelšana vai viņa pilnvaru izbeigšanās piesakāma ierakstīšanai reģistrā. Ja saskaņā ar statūtiem lēmumu par valdes locekļa iecelšanu un atsaukšanu pieņem cita pārvaldes institūcija, pieteikumam pievienojams attiecīgais institūcijas lēmums, kā arī valdes locekļa rakstveida piekrišana būt par valdes locekli. Ja valdes loceklis atstāj amatu saskaņā ar šā panta trešo daļu, pieteikumam pievienojams attiecīgais valdes locekļa paziņojums.

96.pants. Atlīdzība un izdevumu segšana

(1) Valdes loceklis pilda savus pienākumus bez atlīdzības, ja statūtos nav noteikts citādi.

(2) Ja statūtos paredzētas valdes locekļa tiesības uz atlīdzību, tās apmēru un izmaksas kārtību nosaka persona vai institūcija, kurai ir tiesības iecelt valdes locekļus saskaņā ar statūtiem.

(3) Valdes loceklis var prasīt tādu izdevumu segšanu, kuri radušies viņa pienākumu izpildes gaitā, ja statūtos nav noteikts citādi.

97.pants. Valdes lēmumu pieņemšana

(1) Valde ir lemttiesīga, ja tās sēdē piedalās vairāk nekā puse no valdes locekļiem.

(2) Valde pieņem savus lēmumus ar klātesošo valdes locekļu vienkāršu balsu vairākumu, ja statūtos nav noteikts lielāks balsu vairākums.

(3) Valdes sēdes tiek protokolētas. Protokolā norāda:

1) nodibinājuma nosaukumu;

2) valdes sēdes norises vietu un laiku;

3) sēdes dalībniekus;

4) darba kārtības jautājumus;

5) darba kārtības jautājumu apspriešanas kārtību un gaitu;

6) balsošanas rezultātus, norādot katra valdes locekļa balsojumu “par” vai “pret” par katru lēmumu;

7) pieņemtos lēmumus.

(4) Ja valdes loceklis nepiekrīt valdes lēmumam un balso pret to, valdes locekļa atšķirīgais viedoklis pēc viņa pieprasījuma ierakstāms valdes sēdes protokolā.

(5) Valdes sēžu protokolus paraksta sēdē klātesošie valdes locekļi.

98.pants. Citas pārvaldes institūcijas

- (1) Ja statūtos paredzēta citas pārvaldes institūcijas veidošana vai pārvaldes kompetences piešķiršana citam subjektam vai tā institūcijai, tad šis subjekts vai institūcija drīkst pieņemt lēmumus vienīgi jautājumos, kas neietilpst valdes kompetencē saskaņā ar likumu vai statūtiem.
- (2) Attiecībā uz koleģiālu pārvaldes institūciju piemērojami šā likuma 97.panta noteikumi.

99.pants. Ierobežojumi valdes un citu pārvaldes institūciju locekļiem

- (1) Ja nodibinājuma intereses saduras ar kāda valdes vai citas pārvaldes institūcijas locekļa, viņa laulātā, radnieka vai svainā interesēm, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei, jautājumu izlemj institūcijas sēdē, kurā ieinteresētajam pārvaldes institūcijas loceklim nav tiesību piedalīties jautājuma apspriešanā, kā arī nav balsstiesību, un tas ierakstāms pārvaldes institūcijas sēdes protokolā. Pārvaldes institūcijas loceklim ir pienākums par šīm interesēm paziņot pirms attiecīgās sēdes sākuma. Pārvaldes institūcijas loceklim ir pienākums paziņot pārvaldes institūcijai par šīm interesēm arī pēc institūcijas sēdes.
- (2) Pārvaldes institūcijas loceklim, kurš pārkāpis šā panta pirmās daļas noteikumus, ir pienākums atlīdzināt nodibinājumam nodarītos zaudējumus.

X nodaļa

Lēmuma par dibināšanu un statūtu atcelšana un grozīšana

100.pants. Lēmuma par dibināšanu un statūtu atcelšana vai grozīšana pirms nodibinājuma ierakstīšanas reģistrā

- (1) Dibinātājs var atcelt vai grozīt lēmumu par dibināšanu vai statūtus.
- (2) Dibinātāja — fiziskās personas nāves vai dibinātāja — juridiskās personas izbeigšanās gadījumā pārējiem dibinātājiem nav tiesību atcelt lēmumu par dibināšanu, ja lēmums par dibināšanu vai cita dibinātāju vienošanās neparedz citādi.

101.pants. Statūtu grozīšana pēc nodibinājuma ierakstīšanas reģistrā

- (1) Pēc nodibinājuma ierakstīšanas reģistrā izdarīt grozījumus statūtos var tikai valde. Valde drīkst izdarīt grozījumus statūtos tikai statūtos paredzētajos gadījumos vai ja grozījumu nepieciešamība pamatota ar to, ka mainījušies apstākļi, no kuriem izrietēja nodibinājuma darbības mērķi.
- (2) Statūtos var paredzēt, ka statūtu grozījumu izdarīšanai nepieciešama citas pārvaldes institūcijas piekrišana.
- (3) Statūtu grozījumi stājas spēkā ar to pieņemšanas brīdi, ja lēmumā nav noteikts citādi, bet attiecībā uz trešajām personām — tikai pēc statūtu grozījumu reģistrēšanas reģistrā.
- (4) Piesakot statūtu grozījumus reģistra iestādei, pievieno valdes sēdes protokolu ar lēmumu par grozījumu izdarīšanu statūtos, dokumentu, kas apliecina citas pārvaldes institūcijas piekrišanu statūtu grozījumu izdarīšanai (ja statūtos tas ir paredzēts), un pilnu statūtu tekstu jaunajā redakcijā.

XI nodaļa

Nodibinājuma gada pārskats un kontrole

102.pants. Nodibinājuma gada pārskats

Pēc pārskata gada beigām valde sagatavo un iesniedz nodibinājuma gada pārskatu atbilstoši šā likuma 52.panta noteikumiem.

103.pants. Ziedotāju kontroles tiesības

Personas, kuras ziedo nodibinājumam, var jebkurā laikā pārlicināties par nodibinājuma darbību, kā arī iepazīties ar visiem dokumentiem, izņemot grāmatvedības dokumentus un ziņas par citām personām, kuras ir ziedojušas nodibinājumam.

XII nodaļa Nodibinājuma darbības izbeigšanās, likvidācija un reorganizācija

104.pants. Nodibinājuma darbības izbeigšanās pamati

Nodibinājuma darbība izbeidzas:

- 1) ar tiesas nolēmumu;
- 2) izbeidzoties termiņam (ja nodibinājums dibināts uz noteiktu laiku);
- 3) uzsākot nodibinājuma bankrota procedūru;
- 4) uz cita likumā vai statūtos noteiktā pamata.

105.pants. Nodibinājuma darbības izbeigšanās ar tiesas nolēmumu

(1) Nodibinājuma darbību, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, var izbeigt:

- 1) ja sasniegts nodibinājuma mērķis vai tā sasniegšana ir kļuvusi neiespējama un statūtos valdei nav piešķirtas tiesības grozīt nodibinājuma mērķi vai valde nesaņem citu pārvaldes institūciju piekrišanu mērķa grozīšanai (ja statūtos tas ir paredzēts);
- 2) ja nodibinājuma darbība ir pretrunā ar Satversmi, likumiem un citiem normatīvajiem aktiem;
- 3) ja nodibinājuma darbība neatbilst statūtos noteiktajam mērķim;
- 4) ja par nodibinājuma pamatdarbību kļuvusi saimnieciskā darbība, kam ir peļņas gūšanas raksturs;
- 5) citos likumā noteiktajos gadījumos.

(2) Šā panta pirmās daļas 1.punktā minētajā gadījumā pieteikumu par nodibinājuma darbības izbeigšanu iesniedz valde.

(3) Šā panta pirmās daļas 2.–5.punktā minētajos gadījumos pieteikumu tiesā iesniedz prokurors vai Valsts ieņēmumu dienesta teritoriālā iestāde, ja nodibinājums:

- 1) pēc rakstveida brīdinājuma saņemšanas šajā brīdinājumā noteiktajā termiņā nav novērsis pārkāpumus. Termiņš pārkāpumu novēršanai nosakāms ne īsāks par 15 dienām un ne garāks par trim mēnešiem;
- 2) gada laikā pēc brīdinājuma saņemšanas atkārtoti izdara pārkāpumu, it īpaši savā publiskajā darbībā.

(4) Pēc pieteicēja lūguma tiesa var aizliegt nodibinājumam līdz galīgā nolēmuma pieņemšanai lietā veikt publisko darbību vai citu darbību. Lēmumu var pārsūdzēt Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

(5) Lēmums par nodibinājuma publiskās darbības vai citas darbības aizliegumu nosūtāms reģistra iestādei ieraksta izdarīšanai reģistrā.

(6) Tiesa, ņemot vērā nodibinājuma izdarītā pārkāpuma smagumu un sekas, kā arī vērtējot nodibinājuma mērķi un darbību kopumā, var aprobežoties ar brīdinājuma izteikšanu nodibinājumam, neizbeidzot tā darbību.

106.pants. Nodibinājuma darbības izbeigšanās, uzsākot bankrota procedūru

Kārtību, kādā izbeidzama nodibinājuma darbība bankrota gadījumā, regulē atsevišķs likums.

107.pants. Nodibinājuma likvidācija

(1) Šā likuma VI nodaļas noteikumi par biedrības likvidāciju attiecīgi piemērojami nodibinājumiem, ciktāl šajā nodaļā nav noteikts citādi.

(2) Likvidāciju veic valdes locekļi, ja statūtos nav noteikts citādi. Ja likvidāciju veic citas personas, kas nav valdes locekļi, statūtos paredzama šo likvidatoru iecelšanas kārtība.

(3) Ja nodibinājuma darbība izbeidzas, iestājoties šā likuma 104.panta 2. vai 4.punktā minētajiem apstākļiem, valde iesniedz pieteikumu reģistra iestādei par nodibinājuma darbības izbeigšanu. Pieteikumam pievieno ziņas par likvidatora vārdu, uzvārdu un personas kodu.

(4) Ja nodibinājuma darbība izbeidzas, pamatojoties uz tiesas nolēmumu, tiesa nosūta attiecīgo nolēmumu ieraksta izdarīšanai reģistrā. Likvidators triju dienu laikā pēc nolēmuma stāšanās spēkā iesniedz reģistra iestādei šā panta trešās daļas otrajā teikumā minētās ziņas.

(5) Ja likvidāciju veic valdes locekļi, šo faktu norāda pieteikumā vai tiesas nolēmumā un tam nav jāpievieno šā panta trešās daļas otrajā teikumā minētās ziņas.

(6) Likvidatoru var atcelt tikai ar tiesas nolēmumu, pamatojoties uz ieinteresētas personas pieteikumu, ja tam ir svarīgi iemesli, vienlaikus ieceļot citu likvidatoru.

(7) Lēmumu par nodibinājuma darbības turpināšanu pieņem valde vai citas statūtos paredzētās pārvaldes institūcijas.

108.pants. Nodibinājuma slēguma finanšu pārskats un mantas sadale

(1) Pēc kreditoru prasījumu apmierināšanas vai viņiem paredzētās naudas deponēšanas un likvidācijas izdevumu segšanas likvidators sagatavo nodibinājuma slēguma finanšu pārskatu saskaņā ar normatīvajiem aktiem un sadala atlikušo nodibinājuma mantu starp personām, kurām ir tiesības uz šo mantu saskaņā ar statūtiem, ja likumā nav noteikts citādi. Manta starp šīm personām sadalāma līdzīgās daļās, ja statūtos nav noteikts citādi.

(2) Ja nodibinājuma darbība izbeigta saskaņā ar šā likuma 105.panta pirmās daļas 2.–5.punkta noteikumiem, tad pēc likvidācijas izdevumu segšanas un kreditoru prasījumu apmierināšanas atlikusī nodibinājuma manta piekrīt valstij — izmantošanai līdzīgiem mērķiem, izņemot gadījumus, kad dāvinātājs nodibinājuma likvidācijas gadījumam ir noteicis citu mantas izmantošanas kārtību.

(3) Nodibinājuma mantu nedrīkst sadalīt starp dibinātājiem, valdes vai citu pārvaldes institūciju locekļiem, kā arī starp citām personām ar līdzīgu mantisku ieinteresētību, it īpaši laulātajiem,

radniekiem un svainiem, skaitot radniecību līdz otrajai pakāpei un svainību līdz pirmajai pakāpei.

109.pants. Nodibinājuma reorganizācija

(1) Šā likuma noteikumi par biedrības reorganizāciju attiecīgi piemērojami nodibinājumiem, ciktāl šajā pantā nav noteikts citādi.

(2) Reorganizāciju var veikt vienīgi statūtos noteiktajos gadījumos. Testamentārā nodibinājuma reorganizācija nav atļauta.

(3) Lēmumu par reorganizāciju pieņem katra reorganizācijas procesā iesaistītā nodibinājuma valde. Statūtos var paredzēt, ka lēmumam par reorganizāciju nepieciešama citas pārvaldes institūcijas piekrišana. Lēmums par reorganizāciju uzskatāms par pieņemtu, ja par to nobalso vairāk nekā divas trešdaļas no valdes locekļiem un ja statūti neparedz lielāku balsu vairākumu. Lēmums sagatavojams atsevišķa dokumenta veidā.

(4) Reorganizācijas līgumā norāda:

- 1) reorganizācijā iesaistīto nodibinājumu nosaukumu, reģistrācijas numuru un juridisko adresi;
- 2) reorganizācijas sekas reorganizācijas procesā iesaistīto nodibinājumu darbiniekiem;
- 3) sadalīšanās gadījumā — katram nodibinājumam nododamo mantu.

(5) Ja sadalīšanās procesā nav iesaistīts cits jau pastāvošs nodibinājums, sadalāmais nodibinājums pieņem lēmumu par sadalīšanu, kas aizstāj šajā pantā minēto līgumu. Lēmumā par sadalīšanu papildus šā panta trešajā daļā minētajām ziņām norāda iegūstošā nodibinājuma nosaukumu, juridisko adresi un ziņas par sadalāmā nodibinājuma mantas sadali. Mantas sadales aktu var pievienot lēmumam atsevišķa dokumenta veidā.

(6) Pieteikumam par reorganizācijas ieraksta izdarīšanu papildus pievieno dokumentu, kas apliecina citas pārvaldes institūcijas piekrišanu reorganizācijai (ja statūtos ir paredzēta šādas piekrišanas došana).

Pārejas noteikumi

1. Likuma spēkā stāšanās kārtību nosaka ar īpašu likumu.
2. Likuma 15.panta 9.punkts, 19.panta 2.punkts, 53.panta 2.punkts, 55. un 64.pants, 104.panta 3.punkts un 106.pants stājas spēkā vienlaikus ar likumu, kurš regulē biedrību un nodibinājumu maksātņespēju.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(02.11.2006. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.11.2006.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Padomes 2000.gada 29.jūnija direktīvas 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības;
- 2) Padomes 2000.gada 27.novembra direktīvas 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju.

Likums stājas spēkā 2004.gada 1.aprīlī.

Likums Saeimā pieņemts 2003.gada 30.oktobrī.

Valsts prezidente V.Viķe-Freiberga

Rīgā 2003.gada 14.novembrī